

INSTRUCTORS' VIEWS ON ACADEMIC DISHONESTY BEHAVIORS OF TEACHER CANDIDATES

ÖĞRETİM ELEMANLARININ, ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK
SAHTEKARLIK DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ¹

Nazife KARADAĞ²

Abstract

The aim of this study is to examine the views of instructors' on academic dishonesty behavior, exhibited by teacher candidates. Qualitative research methods and techniques were used in the research. Phenomenology was used as a research design in the study. The participants of the study consisted of 8 instructor working in a education faculty. Nominal group technique and focus group interview techniques were used together in the collection of research data. Academic dishonesty behaviors observed by pre-service teachers not to share the workload in group work, to prevent the work of friends, not to do a quality homework, dishonesty in the assignment, signature instead of someone else, not to fulfill the requirements of the lesson in practice, to take the exam instead of someone else, change the paper during the exam, to come to the lesson late (to make a habit), cheat, present someone else's homework as his / her homework. Briefly, instructors while expressing their views on academic dishonesty behavior, they often emphasized examinations, homework and attendance. The most important of the behaviors that can be considered as dishonesty behaviors in terms of instructors is to take the exam instead of someone else. The most insignificant behavior of dishonesty is that late for class. Also according to do research results individual and institutional measures should be taken to prevent academic dishonesty behaviors.

Key Words: Academic dishonesty, plagiarism, copy, teacher candidate.

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının sergilemiş olduğu akademik sahtekarlık davranışına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseniinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını bir üniversitenin eğitim fakültesinde görev yapmakta olan 8 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının 5'i kadın 3'ü erkektir. Mesleki kıdemleri 4-20 yıl arasında değişmektedir. Araştırma verilerinin toplanması sürecinde nominal grup tekniği ve odak grup görüşmesi teknikleri birlikte kullanılmıştır. Öğretim elemanlarının öğretim adaylarında gözlemlemiş oldukları akademik sahtekarlık davranışları grup çalışmalarında iş yükünü paylaşmamak, arkadaşlarının çalışmalarını engellemek, nitelikli ödev yapmamak, ödevde sahtekarlık, yoklamada başkasının yerine imza atmak, uygulamalı derslerde dersin gereğini yerine getirmemek, başkasının yerine sınava girmek, ödev teslim etmemesine rağmen teslim etmiş gibi davranmak, sınav esnasında kağıt değiştirmek, derse geç gelmek (alışkanlık haline getirmek), kopya çekmek, başkasının ödevini kendi ödevi gibi sunmak, ödevi başkasına yaptırmak, başkasının yerine derse girmek ve dersten kaçmaktır. Öğretim elemanları akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin görüşlerini ifade ederken genellikle sınav, ödev ve derse devam konularına vurgu yapmışlardır. Öğretim elemanları açısından akademik sahtekarlık olarak nitelendirilebilecek davranışların en önemlisi başkasının yerine sınava girmektir. En önemsiz gördükleri sahtekarlık davranışı ise derse geç gelmek (bu durumu suiistimal etmek) tir. Akademik sahtekarlık davranışlarının önlenmesi için alınması gereken önlemler ise kurumsal ve bireysel önlemler şeklinde ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik sahtekarlık, intihal, kopya, öğretmen adayı.

¹ Bu araştırmanın bir bölümü 10-13 Mayıs 2018 Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde düzenlenen 13. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

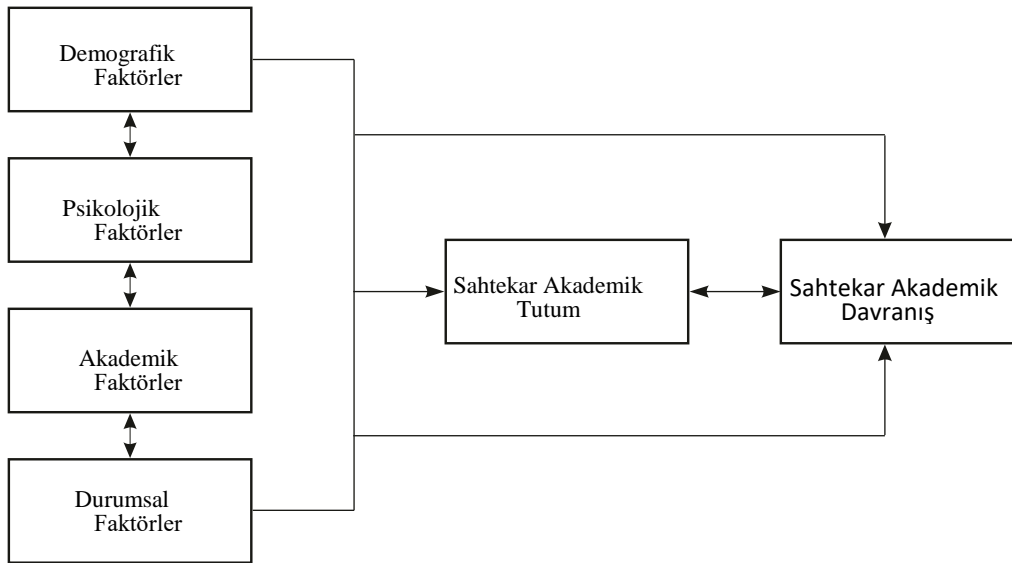
² Dr. Öğretim Üyesi, Adıyaman Üniversitesi. nzfkrdg@hotmail.com

Giriş

Eğitim sisteminin niteliğini azaltan ve eğitim sisteminin –sorumlu ve saygılı vatandaşlar yetiştirmek- amacına ulaşmasının önünde bir engel olarak görülen akademik sahtekarlık (Miranda ve Freire, 2011) yalan söylemek, kopya çekmek, başkalarının çalışmalarını izni olmadan kullanmak, belge değiştirmek, ücret karşılığı çalışma yaptırmak, farkında olarak kurallara uymamak ve sonuçları değiştirmek gibi davranışları kapsamaktadır (Akt: Munir, Ahmad ve Shahzadi, 2011). Jones (2001)'a göre akademik sahtekarlık kopya, aldatma ve intihal gibi süreçleri kapsayan ve yayımlanmış olsun veya olmasın, fikirlerin veya fikri mülkiyet formlarının çalınması olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca dürüstlük (erdem) eksikliği, hilekarlık, yalan söylemek, kasten aldatmak veya gerçekleri gizlemek olarak da tanımlanmaktadır (Munir, Ahmad ve Shahzadi, 2011). Jensen, Arnett, Feldman ve Cauffman, (2002) akademik sahtekarlığı tanımlarken öğrenci çalışmalarına odaklanmış ve öğrencilerin, başkalarına ait çalışmalarını kendi çalışmalarıymış gibi sunması şeklinde tanımlamışlardır. Akademik sahtekarlık kavramı üzerine yapılan tanımlar incelendiğinde yükseköğretim kademesindeki akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin standart bir tanımın yapılmamış olduğu ve öğretim elemanlarının akademik sahtekarlık davranışı karşısında uygulanacak yaptırımlara ilişkin bir görüş birliğinin olmadığı ifade edilmektedir (Dodd, 2013).

Akademik sahtekarlık davranışı çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Şekil 1'de akademik sahtekarlığın belirleyicileri gösterilmektedir.

Şekil 1. Akademik Sahtekarlığın Belirleyicileri

Kaynak: Jurdi, Hage ve Chow, 2011.

Akademik sahtekarlık davranışını etkileyen bireysel faktörler kuramı, öğrencilerin dürüst olmayan davranışlarını açıklarken yaş, cinsiyet, dini duyguların derecesi, öz yeterlik inancı, motivasyon kaynakları, akademik branş, öğrenme stratejileri ve akademik başarıya vurgu yapmaktadır. Jurdi, Hage ve Chow (2011)'a göre akademik sahtekarlık ve yaş arasında negatif yönlü bir ilişki vardır, akademik sahtekarlık davranışı kadın öğrencilerden ziyade erkek öğrenciler arasında yaygındır, dini duyguların derecesi arttıkça akademik sahtekarlık davranışı azalmaktadır, benzer şekilde öz-yeterlik inancı arttıkça akademik sahtekarlık davranışı sergileme olasılığı

azalmaktadır, öğrenmeye motive olmuş öğrencilerin akademik sahtekarlık davranışı sergileme ihtimalleri azalmaktadır, akademik sahtekarlık, derin seviyeli öğrenme stratejilerinin kullanımını ile negatif yönlü ilişkilidir, akademik başarı arttıkça akademik sahtekarlık azalmaktadır. Akademik sahtekarlık davranışı ile ilişkili olan durumsal faktörler ise akran davranışı algısıdır. Buna göre akran algısı ile akademik sahtekarlık arasında pozitif bir ilişki vardır. Akademik sahtekarlıkla ilişkili olan tutum faktörleri ise öğrencilerin hoşgörü gösterdikleri akademik sahtekarlık davranışları ile pozitif ilişki içindedir. Bir başka ifade ile akademik sahtekarlık, öğrencilerin belirli durumlarda sahtekarlık davranışının kabul edilebilir olduğu düşüncesi ile pozitif yönlü ilişki içerisindedir (J(urdi, Hage ve Chow, 2011).

Benzer şekilde Kerkvliet ve Sigmund, (1999) da akademik sahtekarlığı etkileyen etmenleri ifade ederken öğrencilerin yaşı ve cinsiyetine; Ryan, Bonanno, Krass, Scouller ve Smith, (2009) ise öğrencilerin kurumsal düzenlemelerden ve kurallardan haberdar olmamasına vurgu yapmaktadır.

Akademik sahtekarlığın önlenmesi için nasıl ve neden yapıldığının bilinmesi gereklidir. Bu doğrultuda öncelikle akademik sahtekarlık türleri tanımlanmalıdır. McCabe (2005) ve Higgins (2010)'e göre yükseköğretimde akademik sahtekarlık kavramının tanımına ilişkin ortak bir anlaşmaya varılmıştır ve akademik sahtekarlık davranışına ilişkin evrensel ilkeler üzerinde mutabık kalınmıştır. Literatürde dokuz farklı akademik sahtekarlık türü tanımlanmıştır (Munir, Ahmad ve Shahzadi, 2011):

İntihal: Başka bir yazarın orijinal eserinin sahiplenilmesi ya da çoğaltılmasıdır.

Fabrikasyon: Herhangi bir akademik çalışmaya ait datanın (verinin), bilginin veya atfın taklit edilmesidir.

Yanıtma: Araştırmacılara/öğretim elemanlarına, resmi bir akademik çalışma ile ilgili yanlış bilgi vermek,

Kopya: Resmi akademik çalışmalarda (sınav ve mülakatlar gibi) izinsiz bir şekilde yardım etme veya yardım alma girişimidir.

Sabotaj: Başkalarının, çalışmalarını tamamlamasını engellemektir.

Dış yardım: Çalışmaları tamamlamak için farklı kaynakları /başka kişileri kullanmaktır.

Elektronik Kopya: Sınavlarda cep telefonu yardımı ile yardım almaktır.

Etik Dışı Davranış: Özellikle yüksek bir derece elde edilmek istendiğinde işlerin ilke ve kurallar gözetilmeksizin yerine getirilmesidir.

Grup çalışmalarında sorumlulukların yerine getirilmemesi: Grup çalışmalarında görev ve sorumlulukların yerine getirilmemesi ve diğer grup üyelerinin aldatılmasıdır.

Literatürde yer alan akademik sahtekarlık türleri incelendiğinde kopya ve intihal kavramlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Jones (2001)'a göre kopya, haksız bir avantaj elde etmek veya bunu yapan birisini korumak için kurallardan, standartlardan, uygulamalardan, geleneklerden ve normlardan kaçınmak için aldatıcı veya hileli bir girişim olarak tanımlanmaktadır. Kopya, sınav esnasında bilgi vermek veya almayı, izinsiz materyal kullanmayı (not gibi), sınavların, sınav materyallerinin, içeriklerin veya cevap anahtarlarının yazılı veya dijital bir biçimde izinsiz olarak dağıtılması veya kullanılmasını, başka birinin yerine sınava girmeyi veya kendi yerine başkasının sınava girmesini istemeyi (bu danışman tarafından izin verilmedikçe çalışmaların paylaşılmasını veya ders dışı gerçekleştirilecek olan grup çalışmalarını da kapsamaktadır), aynı çalışmanın (veya benzer formlarının) birden çok ders için

kullanılmasını, yazılı kaynakları, çalışmaları, araştırmaları veya sonuçları sabote etmeyi, yanlış sunulmasını, çoğaltılmasını kapsamaktadır.

Kopya konusunda yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde kopyanın genellikle orta öğretim ve yükseköğretim kademelerinde gözlemlendiği görülmektedir (McCabe & Pavela, 2000; McCabe, Trevino, & Butterfield, 2001). Ayrıca kopya çeken öğrencilerin içeriği anlama fırsatını kaçırdıkları, bu öğrencilerin zamanla, herkesin kopya çektiği yanılığısına kapıldıkları ve kopyayı hayatın normal bir parçası sanmaları gibi olumsuz sonuçlara vurgu yapılmaktadır (Carpenter, Harding, Finelli, & Passow, 2004).

Akademik sahtekarlık ile birlikte ele alınan kavramlardan bir diğeri ise intihaldir. İntihal (plagiarism) yazılı metinlerin, notların, bilgisayar programlarının, tasarımların ve / veya görsel materyallerin aşırılmasının yanı sıra yazılı olmayan fikirlerin ve kavramların aşırılmasını da içermektedir (Jones, 2001). Öğrenciler, çalışmak için yeterli zamanlarının olmayışı, başarısızlık korkusu, dönem başına alınan derslerin fazlalığı, öğretim elemanlarının iş yoğunluğu nedeniyle çalışmaları sağlıklı değerlendirmede algısı, iyi not almak istemeleri, arkadaşları tarafından dışlanma korkusu yaşamaları gibi nedenlerle intihale yönelmektedir (Gullifer & Tyson, 2010). Bunun yanı sıra öğrencilerin akademik kültürü benimsememiş olmaları, etik değerleri benimsememiş olmaları, yarı zamanlı çalışmak durumunda olmaları, yüksek beklenti içerisinde olan ebeveynlerinden gördükleri baskı, çalışma becerilerindeki eksiklik ve öğretim elemanlarının akademik sahtekarlık davranışı sergileyen öğrenciyi cezalandırma sürecinin işlemediği bir öğrenci-öğretim elemanı ilişkisinin bulunduğu durumlarda öğrenciler intihal davranışı sergilemektedir (Betts vd. 2012). Literatürde intihalin altı farklı şekilde yapıldığı ifade edilmektedir (Ali et al., 2011, Anney ve Atanas, 2015):

Kopyala-Yapıştır İntihali: Metnin gerçek yazarı belirtilmeden metnin kelimesi kelimesine alınmasını ifade eder.

Kelime Değiştirmeye Dayalı İntihal: Orijinal kaynaktan alınan cümlelerin birkaç kelimesinin değiştirilmesine dayalı intihaldir.

Stil İntihali: Başka bir yazarın akıl yürütme tarzını ve cümle yapısını kendi cümle yapısına uyarlamak şeklinde gerçekleştirilen intihaldir.

Metafor İntihali: Araştırmacıların, kendi fikirlerini sunarken kaynak belirtmeden başka araştırmacıların yaratıcı tarzındaki fikirlerini sunmasıdır.

Fikir İntihali: Başka bir araştırmacı tarafından sunulan fikrin veya önerilen çözüm yolunun kullanılmasıdır.

Yazar İntihali: Genellikle öğrenciler tarafından, bir başkasının çalışmasına kendi adını yazması şeklinde gerçekleştirilen intihaldir.

Akademik sahtekarlığın nedenlerine ilişkin araştırmalar incelendiğinde genellikle öğrencilerin sergiledikleri davranışların bilincinde olmaması ve tembellik olgunun yer aldığı görülmektedir. Bireyin gelecekteki davranışlarını ve eğitim kurumlarının belirledikleri hedeflere ulaşma derecelerini etkileyen akademik sahtekarlığın nedenleri şu şekilde sıralanmaktadır (Akt: Eminoğlu ve Nartgün, 2009).

1. Öğrencilerin internet üzerindeki her şeyi toplum malı olarak algılaması ve birçok yeni nesil üniversite öğrencisinin intihal ya da telif hakkının ne anlama geldiğini bilmemesi,
2. Öğrencilerin kopya çekmeyi toplumsal olarak kabul edilebilir görmesi ve arkadaşından gelen kopya isteğini geri çevirmeyi zor bulması,

3. Not hırsı ve bunun oluşturduğu büyük baskıyla, ebeveynleri memnun edebilme umudu
4. Yüksek not alarak akademik kabul görülebileceğinin düşünülmesi.
5. Öğrencilerin gelecekteki meslek alanlarıyla doğrudan bağlantılı olmayan derslerin zaman ve enerji kaybettirdiğini düşünmesi, eğer ders, alan dersleriyle ilgili değilse o dersin önemsiz olduğuna inanılması.

Akademik sahtekarlık davranışı üzerinde çalışan uzmanlar yalnızca akademik sahtekarlık türleri ve akademik sahtekarlığı etkileyen etmenler konusuna değil aynı zamanda akademik sahtekarlığın olumsuz sonuçlarına da vurgu yapmışlardır. Carpenter, Harding, Finelli, Montgomery ve Passow (2006)'a göre akademik sahtekarlık, eğitim sisteminin etkinliğini tehlikeye atarak, üniversitelerin eğitim hedeflerine ulaşmasını zorlaştırmakta ve öğretmenlerin öğrencilerin bilgilerinin eksikliğini doğru bir şekilde değerlendirme ve ele alma çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Benzer şekilde Nonis ve Swift (2001) de eğitim alırken akademik sahtekarlık davranışı sergileyen öğrencilerin iş yaşamlarında da dürüst olmayan davranışlar sergileme olasılıklarının yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Akademik sahtekarlık davranışına yatkın olan öğrencilerin özelliklerinin incelendiği araştırmalarda ön plana çıkan öğrenci davranışlarının yalan söyleme ve hırsızlık yapma, alkol bağımlılığı, vergi kaçırmak olduğu ifade edilmektedir (Akt: Jurdi ve Hage, 2011).

Türkiye'de akademik sahtekarlık üzerine yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde öğrencilerin akademik sahtekarlık eğilimlerinin ölçülmesine yönelik çalışmalar yapıldığı (Eminoğlu ve Nartgün, 2009); akademik sahtekarlık eğilimleri ile ilişkili etmenler (Kıral ve Saracaloğlu, 2018) ve intihal (Dağaşan, Durmuş, Saka ve Saka, 2017) konularının ele alındığı görülmektedir. Ancak öğretim elemanlarının gözlemlerine dayalı öğrencilerin sergilemiş olduğu akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma öğretim elemanlarının, öğrencilerde gözlemlemiş oldukları akademik sahtekarlık eğilimlerini ön plana çıkarması açısından önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı: Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının sergilemiş olduğu akademik sahtekarlık davranışına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesidir.

Bu amaçla şu alt problemlere yanıt aranmıştır?

Öğretim elemanı görüşleri doğrultusunda,

- Öğretmen adaylarının sergilemiş oldukları akademik sahtekarlık davranışları nelerdir?
- Akademik sahtekarlık davranışının önlenmesine yönelik alınması gereken tedbirler nelerdir?

Yöntem

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseninde gerçekleştirilmiştir. Farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanan olgubilim araştırmaları (Büyüköztürk, vd. 2011) belli bir olgu ya da gerçeğin belirli bir yönünü tecrübe etme, yorumlama, anlama ya da kavramsallaştırmada, olguyu yaşamış olan ya da yansıtabilecek olan bireylerin kullandıkları farklı yolları tanımlamaktır (Çepni, 2010).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını bir üniversitenin eğitim fakültesinde görev yapmakta olan 8 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış ve katılımcıların eğitim fakültesinde görev yapması ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının 5'i kadın 3'ü erkektir. Mesleki kıdemleri 4-20 yıl arasında değişmektedir. Öğretim elemanlarının 1'i araştırma görevlisi doktor, 1'i öğretim görevlisi doktor, 5'i doktor öğretim üyesi, 1'i ise doçenttir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada öğretim elemanlarının, öğretmen adaylarının akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde nominal grup tekniği; akademik sahtekarlık davranışının önlenmesi için alınması gereken tedbirlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde ise odak grup tekniği kullanılmıştır.

Nominal grup tekniği uygulanırken öncelikle öğretim elemanlarına 10-15 dakikalık bir sessizlik zamanı tanınarak akademik sahtekarlık olarak tanımlayabilecekleri davranışlara ve bu davranışların gerekçelerine ilişkin fikir üretmeleri ve bir kağıda not etmeleri istenmiştir. Daha sonra öğretim elemanlarının üretmiş olduğu fikirler araştırmacı tarafından tahtaya yazılmış ve tartışmaya açılmıştır. Öğretim elemanları tarafından akademik sahtekarlık olarak nitelendirilen toplam 15 davranış ifade edilmiştir. Son aşamada ise üzerinde anlaşmaya varılmış olan ifadeleri öğretim elemanlarının önem sırasına göre numaralandırması istenmiştir. Öğretim elemanları en önemli gördükleri akademik sahtekarlık davranışına 15, en önemsiz gördükleri davranışa 1 puan vermişlerdir. Bu aşamada araştırmacı öğretim elemanlarının yaptıkları puanlamaları hesaplayarak akademik sahtekarlık davranışlarını önem sırasına göre sıralamıştır.

Odak grup görüşmesi aşamasında katılımcıların fikirlerinin derinlemesine incelenmesi amaçlandığından (Krueger, 2002) öğretim elemanlarına "akademik sahtekarlık davranışlarının önlenmesinde alınacak tedbirler nelerdir?" soru yöneltilmiştir. Odak grup görüşmesi ile elde edilen verilerin analizinde ise betimsel analizi tekniği kullanılmış ve katılımcıların görüşlerinden hareketle tema ve kodlar belirlenmiştir.

Bulgular

Öğretim Elemanlarının, Öğretmen Adaylarında Gözlemledikleri Akademik Sahtekarlık Davranışları

Öğretim elemanları akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin görüşlerini belirtirken toplam 15 fikir üretilmiştir. Bu fikirler:

1. Grup çalışmalarında iş yükünü paylaşmamak
2. Arkadaşlarının çalışmalarını engellemek
3. Nitelikli ödev yapmamak
4. Ödevde sahtekarlık
5. Yoklamada başkasının yerine imza atmak
6. Uygulamalı derslerde dersin gereğini yerine getirmemek
7. Başkasının yerine sınava girmek
8. Ödev teslim etmemesine rağmen teslim etmiş gibi davranmak
9. Sınav esnasında kağıt değiştirmek

10. Derse geç gelmek (Alışkanlık haline getirmek)
11. Kopya çekmek
12. Başkasının ödevini kendi ödevi gibi sunmak
13. Ödevi başkasına yaptırmak
14. Başkasının yerine derse girmek
15. Dersten kaçmak

şeklindedir.

Öğretim Elemanlarının, Öğretmen Adaylarının Akademik Sahtekarlık Davranışlarını Önem Sırasına Göre Sırlamalarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci aşamasında öğretim elemanlarından öğretmen adaylarında gözlemlenmiş oldukları akademik sahtekarlık davranışlarını önem sırasına göre puanlamaları istenmiştir. Öğretim elemanlarının akademik sahtekarlık olarak gözlemledikleri davranışlara verdikleri puanlar Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Akademik Sahtekarlık Davranışlarına Verdikleri Puanlar

Madde	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Toplam
1	3	4	2	3	5	4	2	3	26
2	13	11	11	12	13	10	14	13	97
3	10	12	9	11	11	11	9	10	83
4	2	3	5	4	4	5	3	5	31
5	14	10	13	13	12	12	13	12	99
6	9	7	10	10	13	8	10	9	76
7	15	14	15	15	15	13	15	15	117
8	8	5	6	8	9	7	10	11	64
9	12	8	12	6	10	9	11	14	82
10	1	2	2	1	2	1	1	2	12
11	11	6	8	9	7	6	8	8	63
12	7	7	4	5	6	14	6	7	56
13	6	2	7	7	4	2	5	6	39
14	5	1	1	2	3	3	4	4	23
15	4	15	3	14	1	15	7	1	60

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretim elemanları, öğretmen adaylarının sergilemiş oldukları akademik sahtekarlık davranışlarını önem sırasına göre puanladıklarında:

1. Başkasının yerine sınava girmek
2. Yoklamada başkasının yerine imza atmak
3. Arkadaşlarının çalışmalarını engellemek
4. Nitelikli ödev yapmamak
5. Sınav esnasında kağıt değiştirmek
6. Uygulamalı derslerde dersin gereğini yerine getirmemek
7. Ödev teslim etmemesine rağmen teslim ettim demek
8. Kopya çekmek
9. Dersten kaçmak
10. Başkasının ödevini kendi ödevi gibi sunmak

11. Ödevini başkasına yaptırmak
12. Ödevde sahtekarlık
13. Grup çalışmalarında iş yükünü paylaşmamak
14. Başkasının yerine derse girmek
15. Derse geç gelmek (Alışkanlık haline getirmek)

şeklinde bir tablo ortaya çıkmaktadır.

Öğretim Elemanlarının, Akademik Sahtekarlık Davranışının Önlenmesine Yönelik Tedbirlere İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanları akademik sahtekarlık davranışının önlenmesi için alınması gereken tedbirleri “kurumsal tedbirler” ve “bireysel tedbirler” temaları altında ele almışlardır.

Tablo 2. Akademik Sahtekarlık Davranışının Önlenmesine Yönelik Tedbirlere İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Sınavlara Yönelik Tedbirler	Ödevlere Yönelik Tedbirler	Derse Devam Sürecine Yönelik Tedbirler
Alt Tema 1: Bireysel Tedbirler	Kopyalanması zor sınavlar geliştirilmesi		
	Öğrenci oturma düzenlerine dikkat edilmesi	Ödevlerin titizlikle incelenmesi	
	Soru tiplerinin çeşitlendirilmesi	Sahtekarlığa yönlendirecek ödevler verilmemesi	Yoklama kayıtlarının düzenli tutulması
	Soru kitapçığı türlerinin çeşitlendirilmesi	Performansa dayalı ödevler verilmesi	Öğrencilerin isimlerinin öğrenilmesi
	Öğrencilerin kopya sonuçları konusunda bilgilendirilmesi	Grup çalışması yapılmasının sağlanması	Olumlu iklim oluşturulması
	Sınav süresine dikkat edilmesi	Bireye yönelik ödevler verilmesi	Sınıf kültürünün güçlendirilmesi
	Sınav esnasında kimlik kontrolü yapılması		
	Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisinin güçlendirilmesi		
	Sınav sorularının tekrar kullanılmaktan kaçınılması		
	Yönergelere yer verilmesi		
Alt Tema 2: Kurumsal Tedbirler	Elektronik cihazların kullanımının kısıtlanması		
	Yaptırımların açık olması		Yaptırımların açık olması
	Yaptırımların uygulanması konusunda tutarlı davranılması		Yaptırımların uygulanması
	Sınav kurallarının yönetmeliklerde açıkça yer alması		Yaptırımların uygulanması konusunda tutarlı davranılması
	Sınav salonlarında güvenlik önlemlerinin artırılması		Rutin kimlik kontrollerinin yapılması
	Gözetmen sayısının artırılması		
	Gözetmenlere hizmet içi eğitim verilmesi		
Öğrencilere yönelik seminerler düzenlenmesi			
Genel sınavlarda teknolojik tedbirlerin alınması			

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının akademik sahtekarlık davranışlarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlere yönelik görüşleri sınavlara yönelik tedbirler, ödevlere yönelik tedbirler ve derse devam sürecine yönelik tedbirler olmak üzere üç tema ve bireysel ve kurumsal düzey olmak üzere iki alt tema altında ele almışlardır.

Sonuç ve Tartışma

Öğretim elemanları akademik sahtekarlık davranışlarına ilişkin görüşlerini ifade ederken genellikle sınav, ödev ve derse devam konularına vurgu yapmışlardır. Öğretim elemanları açısından akademik sahtekarlık olarak nitelendirilebilecek davranışların en önemlisi başkasının yerine sınava girmektir. En önemsiz gördükleri sahtekarlık davranışı ise derse geç gelmek (bu durumu suiistimal etmek) tir. Bu sonuçtan hareketle öğretim elemanlarının sınav sürecini oldukça önemsedikleri ve öğrencilerden dürüst davranmalarını bekledikleri sürecin başında sınavların geldiğini söylemek mümkündür. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde Bowers (1964) tarafından yürütülen araştırmada dekanlar öğrencilerin sergilemiş olduğu en yaygın akademik sahtekarlık biçiminin sınavlarda kopya çekmek olduğunu, daha sonra ise ödevlerde intihal yapmak olduğunu belirtilmiştir. Graham vd. (1994) araştırmalarında hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin üzerinde anlaşmaya vardıkları en çirkin üç kopya şeklinin bir başkasının yerine sınava girmek, bir başkasının kağıdını kopyalamak ve bir başkasına ödev yaptırmaktır. McCabe (2005) tarafından 23 devlet üniversitesi ve özel üniversitede yürütülen araştırmanın sonucuna göre lisans öğrencilerinin %38’i internet aracılığı ile akademik sahtekarlık davranışı sergilediklerini (materyal kopyaladıklarını) itiraf etmiştir. Brown, Weible ve Olmosk (2010) tarafından yapılan araştırmada ise lisans öğrencilerinin %49’u akademik süreçlere uygun olmayan biçimde hareket ettiklerini ifade etmiştir.

Araştırma bulguları incelendiğinde akademik sahtekarlık davranışlarının önlenmesine yönelik öğretim elemanı görüşlerinin, bireysel ve kurumsal düzeyde sınavlara yönelik, ödevlere yönelik ve derse devam sürecine yönelik birtakım tedbirlere vurgu yaptığı görülmektedir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde literatürde, akademik sahtekarlık davranışlarının önlenmesi için alınması gereken önlemlere yer verilen araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Örneğin Kennedy vd. (2000) araştırmalarında, öğretim elemanı görüşleri doğrultusunda öğrencileri düzenli olarak takip edip değerlendirerek ve onlarla etkileşimde bulunarak akademik sahtekarlık davranışının azaltılabileceğini ifade etmişlerdir. Yine aynı araştırmada hem öğretim elemanları hem de öğrenciler uzaktan eğitim sınıflarında akademik sahtekarlık davranışı sergilemenin daha kolay olduğunu ifade etmişlerdir. Wade ve Stinson (1993) kopyanın önlenmesi için ahlaki boyutun güçlendirilmesi, ders amaçlarının netleştirilmesi, öğrencilerin grupla çalışmalarına yönlendirilmesi, kopya fırsatlarının azaltılması için sınav sorularını tekrar kullanmaktan kaçınılması gibi önlemlerin alınabileceğini ifade etmişlerdir. Davis vd. (1992) ise öğrencilerin eğitim-öğretim sürecine yönelik bağlılıklarının güçlü olması ve sahtekarlığa karşı çıkan içsel etik kurallarına sahip olmaları durumunda akademik sahtekarlık sorununun ciddi bir şekilde önlenilebileceğini belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda getirilebilecek bazı öneriler şöyledir:

- Öğretim elemanları sınav süreçlerini tasarlarırken kopya çekme ihtimalini en aza indirecek şekilde farklı grup sorularına yer vermeli ve öğrencilerin oturma düzenlerine ve kimlik bilgilerine dikkat etmelidir.
- Akademik sahtekarlık konusundaki araştırmalar yaygınlaştırılmalıdır.
- Akademik sahtekarlığın nedenlerine ilişkin araştırmalar yapılmalıdır.

- Öğrencilere akademik sahtekarlık ve sahtekar davranışlar konusunda bilgilendirilmelidir.
- Akademik sahtekarlık davranışı sergileyen öğrencilere yönelik standart yaptırımlar belirlenmelidir.

Kaynaklar

- Ali, A. M. E. T., Abdulla, H. M. D., ve Snasel, V. (2011). Overview and Comparison of Plagiarism Detection Tools. In DATESO, 161-172.
- Anney, V. N., ve Atanas, M. M. (2015). Student's Plagiarisms in Higher Learning Institutions in the Era of Improved Internet Access: Case Study of Developing Countries. *Journal of Education and Practice*, 6(13), 203-216.
- Betts, L. R., Bostock, S. J., Elder, T. J. ve Trueman, M. (2012). Encouraging Good Writing Practice In First-Year Psychology Students: An intervention Using Turnitin. *Psychology Teaching Review*, 18(2), 74-81.
- Bowers, W. (1964). *Student dishonesty and its control in college*. New York, NY: Bureau of Applied Social Research.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Carpenter, D. D., Harding, T. S., Finelli, C. J., ve Passow, H. J. (2004). Does Academic Dishonesty Relate To Unethical Behavior In Professional Practice? An Exploratory Study. *Science and Engineering Ethics*, 10, 311-324.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Akademi Kitabevi.
- Dağaşan, A., Durmuş, M., Saka, T. Ve Saka, E. (2017). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İntihal Eğilimlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2).
- Davis, S. F., Grover, C. A., Becker, A. H., ve McGregor, L. N. (1992). Academic Dishonesty: Prevalence, Determinants, Techniques, And Punishments. *Teaching of Psychology*, 19, 16-20
- Dodd, T. (2013). Honor codes 101. Erişim adresi: http://www.academi.cintegrity.org/ica/assets/honor_codes_101.pdf
- Eminoğlu, E., ve Nartgün, Z. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Sahtekarlık Eğilimlerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 215-240.
- Graham, M., Monday, J., O'Brien, K., ve Steffen, S. (1994). Cheating At Small Colleges: An Examination Of Student And Faculty Attitudes And Behaviors. *Journal of College Student Development*, 4(35), 255-260.
- Gullifer, J., ve Tyson, G. A. (2010). Exploring University Students' Perceptions Of Plagiarism: A Focus Group Study. *Studies in Higher Education*, 35(4), 463-481
- Jensen, L. A., Arnett, J. J., Feldman, S. S., & Cauffman, E. (2006). It's wrong, But everybody does it: Academic dishonesty among high school and college students. *Contemporary Educational Psychology*, 27(2), 209-228.
- Jones, L. R. (2001). *Academic integrity & academic dishonesty: A handbook about cheating & plagiarism*. Revised and Expanded edition of Florida institute of technology.
Erişim adresi: https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/50805253/plagiarism_3.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1545602480&Signature=XWw11tNG3Ogf1QKLOaVTiRbieLo%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DAcademic_Integrity_and_Academic_Dishonesty.pdf
- Jurdi, R., Hage, H. S., ve Chow, H. P. (2011). Academic Dishonesty In The Canadian Classroom: Behaviours Of A Sample Of University Students. *Canadian Journal of Higher Education*, 41(3), 1-35.

- Kennedy, K., Nowak, S., Raghuraman, R., Thomas, J., & Davis, S. F. (2000). Academic Dishonesty And Distance Learning: Student and faculty views. *College Student Journal*, 34(2), 309-315.
- Kerkvliet, J., ve Sigmund, C. L. (1999). Can We Control Cheating In The Classroom?. *The Journal of Economic Education*, 30(4), 331-343.
- Kıral, B., Saracaloğlu, A.S. (2018). Akademik Sahtekârlık Eğilimi ile Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Arasındaki İlişki. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal of Education Faculty)*, 15(1):323-359.
- Krueger, R. A. (2002). *Desingning and conducting focus group interviews*. University of Minnesota Press.
- McCabe, D., ve Pavela, G. (2000). Some Good News About Academic İntegrity. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 32, 32-38.
- McCabe, D., L. K. Trevino, ve K. D. Butterfield. (2001). Cheating in Academic Institutions: A Decade Of Research. *Ethics and Behavior*, 11(3), 219-232.
- McCabe, D. L. (2005). Cheating Among College And University Students: A North American Perspective. *International Journal of Educational Integrity*, 1(1), 1-11.
- Miranda, S. M. L., ve Freire, C. (2011). Academic Dishonesty: Understanding How Undergraduate Students Think And Act. *Proceedings of the 15th ISATT 2011- Back to the future: legacies, continuities and changes in educational policy, practice and research*, Universidade do Minho, Braga. Erişim adresi:<https://repositorio.ipl.pt/bitstream/10400.21/1254/1/Academic%20dishonesty.pdf>
- Munir, M., Ahmad, Z., ve Shahzadi, E. (2011). A Study On Academic Dishonesty Of University Students. *Recent Advances In Statistics*, 285.
- Ryan, G., Bonanno, H., Krass, I., Scouller, K., ve Smith, L. (2009). Undergraduate And Postgraduate Pharmacy Students' Perceptions Of Plagiarism And Academic Honesty. *American Journal Of Pharmaceutical Education*, 73(6), 105.
- Wade, B. K., ve Stinson, R. F. (1993). Student Cheating: Understanding And Prevention. *NACTA Journal*, 13-20.